

Český telekomunikační úřad
Sokolovská 219, Praha 9
poštovní příhrádka 02
225 02 Praha 025

dne / date 26. července 2019

věc/ re **Připomínky společnosti T-Mobile k návrhu Nákladového modelu pro službu národního roamingu a služeb PPDR ve veřejné mobilní síti**

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU ROZHODNUTÍ KE KONZULTACI: Návrh Nákladového modelu pro službu národního roamingu a služeb PPDR ve veřejné mobilní síti ze dne 26. 6. 2019

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÝCH SUBJEKTŮ: T-Mobile Czech Republic a.s.
Tomíčková 2144/1
148 00 Praha 4

IČ 649 49 681

Kontaktní osoba: Ing. Libor Šeda
Senior specialista regulace
mobil: 603 402 184
e-mail: libor.seda@t-mobile.cz

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ: níže uvedené připomínky neobsahují obchodní tajemství a důvěrné informace

Jméno, příjmení, funkce oprávněných osob: Ing. Libor Šeda
Senior specialista regulace
mobil: 603 402 184
e-mail: libor.seda@t-mobile.cz

ÚVOD

Společnost T-Mobile Czech Republic a.s. (dále také jen „T-Mobile“) vítá možnost uplatnit své připomínky a komentáře k návrhu Nákladového modelu pro službu národního roamingu a služeb PPDR ve veřejné mobilní síti (dále také jen „Návrh modelu“).

I. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU

I. 1 Návrh modelu nezohledňuje rozdíl mezi již vybudovanými sítěmi Stávajících operátorů a nově budovanou sítí případného Oprávněného žadatele o národní roaming z hlediska dosahovaných úspor z rozsahu

Návrh modelu pracuje se shora dolů (top-down) alokovanými náklady sítí Stávajících operátorů a ve výsledku kalkuluje průměrné jednotkové náklady jednotlivých služeb, jejichž výše je dána celkovými náklady na síť a množstvím provozu, který tuto síť využívá.

To současně také znamená, že tyto jednotkové náklady zohledňují i veškeré dosahované úspory z rozsahu, díky kterým budou průměrné jednotkové náklady na provoz v případě sítí Stávajících operátorů obecně nižší, než tomu bude u jednotkových nákladů nově budované vlastní sítě Oprávněného žadatele o národní roaming.

Ve svém důsledku to povede k situaci, že Oprávněný žadatel o národní roaming bude moci snížit své celkové náklady (a zvýšit svoji ziskovost) tím, že kdekoliv to bude možné, bude raději využívat národní roaming, namísto toho aby budoval a využíval svoji vlastní síť. Návrh modelu resp. modelem generované ceny národního roamingu tak budou při rozhodování Oprávněného žadatele o národní roaming o tom, zda raději koupit službu národního roamingu anebo stavět vlastní síť („build or buy“) vysílat nesprávné signály, vychýlené ve prospěch využívání národního roamingu.

Skutečnost, že pro Oprávněného žadatele o národní roaming bude ve svém výsledku výhodnější spoléhat se na národní roaming než budovat a využívat vlastní mobilní síť, bude dále ještě více posílena následujícími dvěma faktory:

- 1) Z paralelně konzultovaného dokumentu Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtových pásmech 700 MHz a 3400-3600 MHz (dále jen „Návrh podmínek“), který stanovuje další podmínky týkající se možnosti využívat národní roaming, vyplývá, že Oprávněnému žadateli o národní roaming k získání možnosti tuto službu využívat postačuje, aby splnil základní (jediný) požadavek pokrytí 20% obyvatelstva České republiky. Tuto možnost přitom získá až na období několika dalších let¹, a to i v případě, že v tomto období nebude vůbec do vlastní sítě dále investovat,

a současně

¹ viz připomínky T-Mobile k návrhu textu Vyhlášení výběrového řízení za účelem udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění sítí elektronických komunikací v kmitočtových pásmech 700 MHz a 3400-3600 MHz, konkrétně připomínka 2.22 ke kapitole 8. Závazky – 8.1 Závazek národního roamingu.

- 2) pokud bude mít Oprávněný žadatel o národní roaming možnost využívat ho i tam, kde bude již disponovat pokrytím vlastní sítě (jak zatím vyplývá z Návrhu podmínek) bude pro něho vždy nákladově výhodnější vybudovat případně jen jakousi „pro forma síť“ splňující podmínku pokrytí alespoň 20% obyvatelstva České republiky a disponující případně i se zjevně nedostatečnou kapacitou, neboť případnou potřebu vyšší kapacity (například v provozních špičkách) bude moci vykrývat kapacitou sítě Stávajícího operátora. Toto přitom pro něj při zachování stávajícího Návrhu modelu a návrhu podmínek bude nákladově výhodnější a jednodušší varianta.

Možnost takovéhoho arbitrárního chování Oprávněného žadatele o národní roaming je dána tím, že:

- (i) Návrh podmínek poskytuje zjevně nedostatečné pobídky pro budování a využívání vlastní sítě

a

- (ii) tím, že závazek národního roamingu je ve své stávající podobě příliš extenzivní.

To ve svém důsledku vede k tomu, že Návrh podmínek je ve zjevném a zásadním rozporu se samotnými základními cíli samotného připravovaného výběrového řízení.

Pro bližší zdůvodnění výše uvedených připomínek k Návrhu modelu v plném rozsahu odkazujeme na naše připomínky k Návrhu podmínek¹.

Z těchto důvodů navrhuje:

1. Úpravu definice Oprávněného žadatele o národní roaming způsobem, který je uveden v připomíncekách T-Mobile k Návrhu podmínek¹;
2. Úpravu závazků národního roamingu převzatých Stávajícími operátory tak, aby reflektovaly definici Oprávněného zájemce o národní roaming podle předchozího bodu¹;
3. Úpravu závazku národního roamingu takovým způsobem, aby se závazek poskytnout národní roaming na služby poskytované prostřednictvím technologií 2G, 3G a 4G týkal pouze území, která Oprávněný zájemce příslušnou technologií sám nepokrývá¹;
4. Úpravu Návrhu modelu způsobem, kdy výsledné průměrné jednotkové náklady/ceny národního roamingu budou navýšeny o přírůstek zohledňující předpokládané vyšší průměrné jednotkové náklady sítě nově vstupujícího operátora, a to při zohlednění časového období, které bude odpovídat navrhované maximální délce závazku národního roamingu. Takováto úprava zajistí, že namísto nákladově výhodnějšího spoléhání se na úspory z rozsahu dosahované v sítích Stávajících operátorů bude mít Oprávněný žadatel o národní roaming při svém rozhodování o tom, zda raději koupit službu národního roamingu anebo stavět vlastní síť („build or buy“) méně zkrácené signály, což ve svém výsledku povede ke snížení rizika narušení hospodářské soutěže.

I. 2 Návrh modelu by při kalkulaci průměrných jednotkových nákladů/cen národního roamingu neměl zohledňovat provoz generovaný službou fixní LTE

LTE/4G síť naší společnosti byla budována s ohledem na zabezpečení možnosti poskytovat vysoce kvalitní mobilní LTE službu koncovým zákazníkům. Vzhledem k rychle rostoucímu LTE provozu je dimenzována tak, aby měla dostatečnou kapacitu umožňující tuto službu poskytovat v současné době

i v budoucnosti. To současně vedlo k tomu, že v určitých oblastech je v této síti k dispozici přebytná kapacita. Pokud by tak tomu nebylo, vzhledem k dynamice datového LTE provozu by síť v některých oblastech a v obdobích provozních špiček rychle narážela na kapacitní omezení, se všemi negativními důsledky na zákaznickou zkušenost a spokojenost. Naše společnost se rozhodla monetizovat tuto jakousi „rezervní“ kapacitu, která zatím v některých oblastech (a pouze dočasně) není dostatečně využívána mobilní LTE službou, a to tak, že jejím prostřednictvím začala nabízet službu fixní LTE. Tato služba neumožňuje síť využívat „mobilně“.

Návrh modelu ovšem nijak nerozlišuje mezi provozem generovaným službou fixní LTE a mobilní LTE službou. Finální kalkulace jednotkových nákladů/ceny za 1MB datového provozu je tak založena na celkovém (fixním i mobilním) LTE provozu.

LTE síť je však primárně dimenzována tak, aby její kapacita byla dostatečná k obslužení současného i budoucího provozu generovaného mobilní LTE službou (zejména v období provozních špiček). Jednotkový náklad/cena 1MB dat služby národního roamingu by tak měla odpovídat tomu, jak je tato síť budována a dimenzována a jak bude ve svém výsledku využívána zákazníky Oprávněného žadatele o národní roaming, tedy jako mobilní LTE služba. Tato cena by měla být výsledkem vydělení celkových nákladů na tuto síť pouze provozem generovaným mobilní LTE službou (navýšeným o předpokládaný/odhadovaný provoz zákazníků Oprávněného žadatele o národní roaming).

Pokud bude jednotkový náklad/cena 1MB dat služby národního roamingu kalkulována při zahrnutí provozu generovaným službou mobilního LTE i službou fixního LTE, výsledkem bude jak nižší cena této služby, tak i dalších služeb národního roamingu (hlasové minuty, SMS, MMS). Provoz generovaný službou fixního LTE totiž představuje významnou část celkového datového provozu v naší síti, díky čemuž se zvýší i zastoupení datového provozu na celkovém provozu v naší síti. Protože rozdělení provozu je hlavním alokačním klíčem, se kterým Návrh modelu pracuje, LTE služba na sebe „natáhne“ proporcionálně větší část celkových nákladů, což ve svém důsledku povede k tomu, že na hlasové služby, SMS a MMS bude ve výsledku alokováno nákladů naopak méně.

Nízké jednotkové náklady/ceny za služby národního roamingu (data, hlasové minuty, SMS a MMS) tak opět při rozhodování Oprávněného žadatele o národní roaming, zda raději koupit službu národního roamingu anebo stavět vlastní síť („build or buy“) povedou k tomu, že pro něho bude výhodnější využívat službu národního roamingu, než budovat a využívat vlastní síť.

Z výše uvedených důvodů tedy navrhuje, aby byl provoz služby fixního LTE z kalkulace jednotkových nákladů/cen národního roamingu v plné výši vyloučen.

I. 3 Návrh modelu by při kalkulaci průměrných jednotkových nákladů/cen národního roamingu nijak nezohledňoval to, v kterých oblastech již bude mít Oprávněný žadatel o národní roaming k dispozici vlastní síť

Jak jsme již uvedli výše v připomínce I. 1, závazek národního roamingu je ve své stávající podobě příliš extenzivní, protože žádným způsobem nezohledňuje vlastní síť budovanou Oprávněným žadatelem o národní roaming, a od budování vlastní sítě, jakožto nákladově uměle znevýhodněné varianty, tak výslovně odrazuje.

Z tohoto důvodu tak v připomínce I. 1 navrhuje, aby byl závazek národního roamingu upraven takovým způsobem, aby se závazek poskytnout národní roaming na služby poskytované prostřednictvím technologií 2G, 3G a 4G týkal pouze území, která Oprávněný zájemce příslušnou technologií sám nepokrývá. Takto koncipovaný závazek pak ovšem musí být nevyhnutně vhodným způsobem reflektován i v Návrhu modelu.

Pokud by tomu tak nebylo, Návrh modelu by opět generoval nižší jednotkové náklady/ceny národního roamingu a vysílal tak nesprávné „build or buy“ signály, a to z následujících důvodů:

1. Při zahrnutí nákladů a provozu Stávajícího operátora i v oblastech, které již Oprávněný zájemce o národní roaming pokrývá vlastní sítí, bude model generovat nižší náklady/jednotkové ceny národního roamingu, než bude odpovídat skutečnému využívání této služby,

a dále,

2. pokud navíc vyjdeme ze skutečnosti, že průměrné jednotkové náklady sítě budované v méně obydlených oblastech jsou vyšší, než průměrné jednotkové náklady sítě budované v hustě zalidněných městských sídlech (kde zřejmě, kvůli snazšímu splnění nyní jediného „kvalifikačního“ kritéria pro získání přístupu ke službě národního roaming nejpravděpodobněji Oprávněný žadatel o národní roaming začne budovat vlastní síť), budou výsledné ceny národního roamingu ještě více nákladově zvýhodňovat využívání národního roamingu před budováním vlastní sítě. Nůžky mezi modelem kalkulovanými cenami národního roamingu a jednotkovým nákladem na poskytování služeb prostřednictvím vlastní sítě budované Oprávněným žadatelem o národní roaming ve stále méně a méně zalidněných oblastech se totiž budou stále více rozevírat v neprospěch budování vlastní sítě.

V neposlední řadě tak dojde i k tomu, že ceny národního roamingu v podobě, jak jsou nyní generovány Návrhem modelu, nebudou v plné výši pokrývat jednotkové náklady sítě Stávajícího operátora v oblastech, kde bude tato služba poskytována. Poskytování služeb národního roamingu bude pro Stávajícího operátora ztrátové, a dojde tak k vytváření nespravedlivé (a stále a stále nespravedlivější) konkurenční výhody ve prospěch Oprávněného žadatele o národní roaming.

Z výše uvedených důvodů navrhuje, aby Návrh modelu při kalkulaci jednotkových nákladů/cen služby národního roamingu zohledňoval příslušné náklady sítě pouze za ty oblasti/technologie, kde/s jejichž využitím bude národní roaming reálně poskytován.

I. 4 Návrh modelu stanovuje výši odpisů s využitím tak zvané nakloněné (tilted) anuity. Odpisový profil každého aktiva se tak v čase nemění, což současně znamená, že nejsou nijak zohledňovány předpokládané změny v objemech provozu generovaného národním roamingem

Každá základnová stanice sítě Stávajícího operátora, která bude využívána pro poskytování služby národního roamingu, bude typicky provozem národního roamingu zatěžována tak, že tento provoz nejprve bude v čase růst (s tím, jak bude Oprávněný zájemce o národní roaming zvyšovat svoji zákaznickou bázi), a následně pak v určitém časovém okamžiku klesne na nulu (poté, co Oprávněný zájemce o národní roaming začne v příslušné oblasti využívat svoji vlastní síť).

Domníváme se, že tento vývoj provozu národního roamingu by měl být zohledněn i v odpisovém profilu aktiv, která jsou k poskytování této služby využívána.

Navrhujeme tedy, aby namísto využití nakloněné anuity byla výše odpisů v příslušných letech stanovena tak, aby zohledňovala „náběhovou křivku“ provozu generovaného národním roamingem. V čase rostoucího provozu národního roamingu by tak zohledňovala proporcionálně rostoucí výši odpisů v jednotlivých letech. Takovýto přístup by opět vysílal ekonomicky správnější „build or buy“ signály a v čase by navíc postupně zvyšoval incentivu Oprávněného zájemce o národní roaming budovat a využívat svoji vlastní mobilní síť (a spoléhat méně na národní roaming).

I. 5 Návrh modelu nezohledňuje to, že regulovaná cena za terminaci provozu v mobilních sítích, založená na tzv. pure LRIC modelu neumožňuje pokrýt fixní a společné náklady sítě, neboť se principiálně předpokládá, že tyto náklady budou pokryté v cenách za originační služby (tedy i v cenách národního roamingu)

Vzhledem k tomu, že Návrh modelu nyní náklady vylučované z kalkulace regulovaných cen mobilní terminace nijak nezohledňuje, vede to ve svém výsledku k tomu, že nezanedbatelná část nákladů sítě není pokryta ani v regulované ceně za terminaci provozu, ani v regulovaných originačních cenách.

Je evidentní, že pokud nezanedbatelná část nákladů sítě není ve svém výsledku zohledňována v žádné z regulovaných velkoobchodních cen, stává se velkoobchodní využívání jiné sítě nákladově výhodnější variantou, než budování sítě vlastní. Takovýto stav ovšem znovu nemůže být konzistentní se žádným ze základních cílů výběrového řízení¹.

Z tohoto důvodu tedy navrhuje takovou úpravu Návrhu modelu, který pokrytí těchto nákladů v regulovaných cenách národního roamingu umožňuje. Takto postupoval například britský regulační úřad Ofcom, který výši fixních a společných nákladů, které by měly být pokryty v cenách originačních služeb stanovil jako rozdíl mezi jednotkovými náklady tzv. „LRIC plus“ modelu a modelu LRIC².

² Viz příslušný dokument Ofcomu dostupný na adrese:
https://www.ofcom.org.uk/_data/assets/pdf_file/0014/50720/final_statement.pdf

II. STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU OPATŘENÍ

II. 1 Návrh modelu resp. Návrh podmínek provede k narušení soutěže na maloobchodním trhu mobilních služeb

Z našich výše uvedených připomínek k Návrhu modelu, jakož i z příslušných připomínek k Návrhu podmínek¹ vyplývá, že ve své stávající podobě zákonitě povedou k nižším cenám národního roamingu, než budou jednotkové náklady na služby poskytované prostřednictvím vlastní sítě Oprávněného zájemce o národní roaming.

To nepovede pouze k tomu, že nebude splněný žádný ze tří základních cílů Výběrového řízení, a k vyslání nesprávných signálů vůči Oprávněnému zájemci o národní roaming, pokud jde o jeho rozhodování, zda raději koupit službu národního roamingu anebo stavět vlastní síť („build or buy“).

Dalším důsledkem bude také to, že Oprávněný žadatel o národní roaming bude zřejmě výrazně zvýhodněn i vůči virtuálním operátorům působícím na tuzemském trhu mobilních služeb, jejichž regulované resp. i komerčně stanovené ceny reflektují spíše úroveň maloobchodních cen, než do velké míry uměle konstruované inkrementální náklady generované příslušnými regulačními modely.

Pokud takováto nespravedlivá konkurenční výhoda Oprávněného žadatele o národní roaming zůstane zachována i ve výsledném Návrhu modelu a příslušných dalších podmínkách spojených s národním roamingem, lze s poměrně velkou mírou pravděpodobnosti očekávat, že zákaznická báze zejména těch virtuálních operátorů, kteří se snaží konkurovat primárně nízkou cenou, bude pro Oprávněného žadatele o národní roaming poměrně snadným cílem, neboť své maloobchodní ceny bude moci stanovit (díky velmi nízkým cenám národního roamingu) na úrovni, které virtuální operátoři nebudou moci konkurovat.

S pozdravem,

Ing. Libor Šeda
Senior specialista regulace
T-Mobile Czech Republic a.s.